

Styrelseärende

Diarienummer NVAAB 2020/68

Styrelsen för Nacka vatten och avfall

Förändrat ägardirektiv med anledning av Covid-19

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta att:

- uppdra åt VD att säkerställa att kommunfullmäktiges beslut om förändrat ägardirektiv för 2020 implementeras.
- uppdra åt VD att återkomma om de ekonomiska konsekvenserna av Covid-19 för NVOA

Sammanfattning

Den 20 april beslutade kommunfullmäktige i Nacka om ett tillägg i ägardirektivet för Nacka vatten och avfall. Tillägget gör gällande att bolaget ska ge anstånd på betalningar till företag på grund av Covid-19. I tjänsteskrivelsen framgår att det är två månaders anstånd som ska beviljas med individuell prövning och att ansökningar om anstånd ska ha inkommit senast 30 juni 2020. Fullmäktige beslutade även att kommunstyrelsen ska reservera erforderliga medel för att täcka eventuella intäktsbortfall i form av aktieägartillskott. I ärendet framgår också att Nacka vatten och avfall kan behöva begära en utökad låneram och tillförande av nytt kapital. Styrelsen i Nacka vatten och avfall ska skyndsamt återkoppla till ägaren om behov av utökad kapital uppstår.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Fredrik Kristoffersen
Ekonomichef
Verksamhetsstöd

Bakgrund

Utvecklingen kring Covid-19-pandemin har inneburit stora konsekvenser för många i samhället, inte minst för företag i en mängd olika branscher. Kommunerna har från Svenskt Näringslivs regionverksamhet fått förslag om att på olika sätt hjälpa näringslivet. Kommunfullmäktige har därmed 20 april beslutat om ett antal åtgärder för att stötta och underlätta för det lokala näringslivet i Nacka, att bidra till att jobben finns kvar samt att förhindra att i övrigt konkurrenskraftiga företag inte går i konkurs. Två av de sex åtgärderna som kommunfullmäktige i Nacka beslutade om berör Nacka vatten och avfall.

Ärendet

Med anledning av kommunfullmäktiges beslut den 20 april rörande "Förslag till åtgärder för att mildra effekterna för lokala företag med anledning av Covid-19 samt förslag till ägardirektiv till de kommunala bolagen" ändrades Nacka vatten och avfalls ägardirektiv. Förändringen av ägardirektivet gör gällande att företag i Nacka ska ges möjlighet med anstånd i upp till 2 månader för sina betalningar på grund av Covid-19. En ansökan ska ha inkommit senast 30 juni 2020 för att den ska behandlas av bolaget. För att VD ska kunna effektuera beslutet behöver styrelsen i Nacka vatten och avfall uppdra åt VD att tillse att anståndsrutiner upprättas, för att ägardirektivet ska kunna efterlevas. Det förändrade ägardirektivet fokuserar på företag i Nacka, men Nacka vatten och avfall ska behandla samtliga kunder lika enligt Lagen om allmänna vattentjänster och därmed kommer samtliga Nacka och vattens kunder ha möjlighet att få anstånd. Det förändrade ägardirektivet innebär att anståndsprocessen som idag finns behöver justeras så att den följer ägardirektivet.

Styrelsen i Nacka vatten och avfall uppmanas även av ägaren att skyndsamt inkomma med information om bolaget behöver ett aktieägartillskott på grund av förlorade intäkter. Det egna kapitalet i Nacka vatten och avfall är idag 0,1 miljoner kronor och ett villkorat aktieägartillskott på 10 miljoner kronor som ska vara återbetalt senast 31 december 2021. De ekonomiska konsekvenserna för bolaget har under tertial 1 varit marginella. Sannolikheten att direktivet kommer att få större konsekvenser efter andra kvartalets fakturering är troligt. Besluten kan också komma att driva kostnader för kollektiven, vilket i sådant fall inte är en nödvändig kostnad. Med anledning av detta kommer en genomgång att göras inför styrelsemötet i september med förslag att tillföra nytt kapital från ägaren om så bedöms nödvändigt, detta för att bland annat täcka uppkomna kostnader eller förlorade intäkter på grund av beslutet i kommunfullmäktige rörande Covid-19.

Bilagor: Tjänsteskrivelse KFKS 2020/256 - Förslag till åtgärder för att mildra effekterna för lokala företag med anledning av Covid-19 samt förslag till ägardirektiv till de kommunala bolagen

Kommunstyrelsen

Förslag till åtgärder för att mildra effekterna för lokala företag med anledning av Covid-19 samt förslag till ägardirektiv till de kommunala bolagen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

1. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen, genom sitt samordningsansvar och övergripande ansvar för medelsförvaltningen, ges rätt att besluta om anstånd med inbetalning av avgift/taxa till nämnderna i enlighet med de ramar och förutsättningar som anges i tjänsteskrivelsen daterad den 8 april 2020.

Det gäller följande avgifter/taxor:

- Kommunala tillsynsavgifter inom miljöområdet
- Taxa för Nacka kommuns arbete enligt alkohol-, tobaks-, lotterilagen och lagen om receptfria läkemedel,
- Taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena,
- Taxa slam latrin fett,
- Tillsynsavgifter inom livsmedels-, alkohol-, tobak- och miljöområdet.

2. Kommunfullmäktige beslutar att anta följande tillägg till ägardirektiv för Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB att gälla för 2020:

Att bolaget vid tillämpning av förbrukningsavgifter som utgångspunkt ska bevilja anstånd för företag om detta är påkallat. Det ska föregås av en individuell prövning i varje enskilt fall och ska gälla så länge behovet är påkallat med anledning av Covid-19-pandemin. Begäran om anstånd med hänvisning till Covid-19-pandemin ska komma in till bolagen senast den 30 juni 2020.

3. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ges rätt att besluta om anstånd för betalning av hyresavgifter för lokaler i enlighet med de ramar och förutsättningar som anges i tjänsteskrivelsen daterad den 8 april 2020.

4. Kommunfullmäktige beslutar att kommunens nämnder ges möjlighet att förlänga tidsfrister i tillstånds- och tillsynsärenden där så lagligen är möjligt. Det ska gälla så länge behovet är påkallat med anledning av Covid-19-pandemin. Det inbegriper även att nämnderna kan skjuta på tillsynsbesök som inte är kritiska.

5. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att reservera erforderliga medel för att täcka eventuella intäktsbortfall för nämnder och erforderliga medel för aktieägartillskott till kommunala bolag med anledning av detta beslut.

6. Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ges rätt att besluta om att undanta markupplåtelse för uteservering från avgift under vår- och sommarsäsongen 2020.

Kommunfullmäktige noterar att det är polisen som beviljar tillstånd efter kommunens yttrande över ansökan om tillstånd.

Besluten justeras omedelbart.

Sammanfattning

Utvecklingen kring Corona/Covid-19-pandemin har inneburit stora konsekvenser för många i samhället, inte minst för företag i en mängd olika branscher. Kommunerna har från Svenskt Näringslivs regionverksamhet fått förslag om att på olika sätt hjälpa näringslivet. I detta ärende föreslås att kommunfullmäktige tar ställning till ett antal åtgärder för att stötta och underlätta för det lokala näringslivet i Nacka, att bidra till att jobben finns kvar samt att förhindra att i övrigt konkurrenskraftiga företag inte går i konkurs.

Ärendet

Utvecklingen kring Corona/Covid-19-pandemin har inneburit stora konsekvenser för många i samhället, inte minst för företag i en mängd olika branscher. Hur stora konsekvenserna slutligen blir är svårt att uppskatta i dagsläget men staten har redan genom regering/riksdag och riksbanken skjutit till stora summor som ska mildra effekterna av pandemin. Kommunerna har från Svenskt Näringslivs regionverksamhet fått förslag om att på olika sätt hjälpa näringslivet. Förslagen omfattar bland annat följande

Åtgärder för att stärka företagens likviditet:

- Ge anstånd/förlänga betalningstider på avgifter inom VA, avfallshantering, tillstånd och tillsyn etc. samt återbetalning om ett ärende dras tillbaka
- Ge anstånd/förlänga betalningstider på hyra i lokaler
- Korta ner betalningstider till leverantörer
- Generös hållning till leverantören vid inställda konferenser, föredrag, resor etc, exempelvis genom att dela på faktiska kostnader

Åtgärder för att frigöra tid hos företagen:

- Förlänga tidsfrister i tillstånds- och tillsynsärenden där så är möjligt

- Skjuta på tillsynsbesök som inte är kritiska
- Prioritera verksamhetskritiska tillstånds- och tillsynsärenden
- Ta upp en dialog om pågående tillstånds- och tillsynsärenden. Vill företaget pausa eller avbryta?
- Säkerställa tydlig, uppdaterad och tillgänglig information till företagen

Åtgärder för att stärka företagens likviditet

Av Nacka kommuns reglemente för redovisning framgår att kommunen tillämpar 30 dagars betaltid som huvudregel för alla betalningar till leverantörer. Kommunstyrelsen har det sammanhållande ansvaret för medelsförvaltningen. Redan idag finns möjlighet att bevilja anstånd med inbetalningar avseende exempelvis tillståndsavgifter och omsorgsavgifter. Alla anstånd föregås av en individuell prövning och sker på initiativ av kunden.

Med anledning av rådande läge bedöms det föreligga skäl för att kommunen än mer försöker underlätta för näringslivet, i synnerhet besöksnäringen, och som utgångspunkt tillämpa en mer generös tillämpning av möjligheten att bevilja anstånd för taxa/avgift/lokalhyra. Kommunstyrelsen föreslås därför att fortsatt vara sammanhållande för beslut om anstånd. Vad gäller bolagen föreslås en justering i respektive ägardirektiv innebärande att bolagen, vid uttag av förbrukningsavgifter, som utgångspunkt ska bevilja anstånd, om detta är påkallat. Anstånden beviljas ej för anslutningsavgifter. Bolagen kan endast medge anstånd för de fakturor där bolaget är ensam betalningsmottagare. Det ska föregås av en individuell prövning i varje enskilt fall och ska gälla så länge behovet är påkallat med anledning av Covid-19-pandemin med som längst till den 30 juni 2020. Anståndet syftar till att underlätta för näringslivet i avvaktan på att statliga stödåtgärder har vidtagits och fått effekt. Anstånd beviljas, efter att kunden ansökt till kommunen och/eller bolagen. Vid behov kan avbetalningsplan upprättas för fakturan.

Frågor om anstånd måste skiljas från frågor om avskrivning, eftergift eller nedsättning eller eventuell återbetalning av fordran. I den mån anståndet i sig skulle medföra en ett intäktsbortfall för bolagen föreslås att kommunstyrelsen ska reservera erforderliga medel för aktieägartillskott till kommunala bolag med anledning av detta beslut. Det behöver dock påvisas att intäktsbortfallet har uppstått till följd av anståndet.

Mot hänsyn till att anståndet inte är en eftergift och kostnaden för anståndet inte kommer belasta kollektiven bedöms det inte föreligga några juridiska hinder för att medge detta och denna uppfattning delas av Sveriges kommuner och regioner som anger att beslut om att medge anstånd normalt inte hindras av speciallagstiftning.

Stadsledningskontoret uppskattar att anstånd/förlängning av betalningstider inom ovanstående områden innebär att de prognosticerade inbetalningarna från kommunens kunder i bästa fall kommer att dröja två månader. Resultatmässigt bokförs intäkterna i den period de uppstår, även om företagen får anstånd med betalningen. Om de företag som

erhållit anstånd/förlängd betalningsfrist skulle begäras i konkurs föreligger det en stor risk för att kommunen eller bolagen går miste om intäkterna, då detta inte är en prioriterad fordran. Samma konsekvens kan dock uppstå om företagen går i konkurs redan nu, utan ökade anståndsmöjligheter. Avsikten är att ökade anståndsmöjligheter ska bidra till färre konkurser.

Om önskemålet bifalls kommer inbetalningarna till kommunen och de kommunala helägda aktiebolagen förskjutats i tiden, givetvis avhängigt hur många kunder som begär anstånd. Ett oklart läge råder på den finansiella marknaden och det är svårt att förutse såväl räntekostnader som åtkomst till likviditet.

Anstånd som beviljas kan tära på bolagens likviditet, så likviditetsprognoser blir särskilt viktiga i det här läget. Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB har befintliga checkräkningskrediter att nyttja. Om det blir en djup och långvarig kris kan det innebära att den låneram för 2021 som kommunfullmäktige fastställt för Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB kan behöva utökas.

Nacka vatten och avfall AB har idag inte något fritt eget kapital, så eventuella kundförluster till följd av företagskonkurser eller anståndsmöjligheter leder till att ägaren kan behöva skjuta till kapital i form av aktieägartillskott. Styrelsen i Nacka vatten och avfall AB har ett ordinarie sammanträde i maj 2020. Uppstår behovet av aktieägartillskott ska bolaget skyndsamt återkoppla till ägaren.

Enligt kommunens taxa för användning av offentlig plats utgår avgift för markupplåtelse för uteservering. För att underlätta för caféer och restauranger att ha uteservering föreslås att kommunstyrelsen ges rätt att besluta om att undanta markupplåtelse för uteservering från avgift under vår- och sommarsäsongen 2020. Det ska noteras att det är polisen som beviljar tillstånd för markupplåtelse efter att kommunen yttrat sig över ansökan.

Åtgärder för att frigöra tid hos företagen

Svenskt Näringsliv har också efterfrågat åtgärder som syftar till att frigöra tid hos företagen. Förlängning av tidsfrister i tillstånds- och tillsynsärenden beror på vilken lagstiftning som ligger till grund för exempelvis tillsynen. Ansvarig nämnd måste inom sitt område se över sin tillsynsplan. I ärendet föreslås därför att kommunfullmäktige beslutar att kommunens nämnder ges möjlighet att förlänga tidsfrister i tillstånds- och tillsynsärenden där så lagligen är möjligt. Det ska gälla så länge behovet är påkallat med anledning av pandemin. Det inbegriper även att nämnderna, utifrån tillämplig lagreglering, kan skjuta på tillsynsbesök som inte är kritiska.

Vad gäller att korta ned betalningstider till leverantörer kommer detta att ske inom ramen för vad som är möjligt enligt gällande avtal. Inga leverantörsfakturor kommer att betalas utan att de är mottagnings- och beslutsattesterade i enlighet med gällande regelverk.

Kommunen ska sträva efter att prioritera lokala anläggningar vid bokning av kurser och konferenser. Även det inom ramen för vad som är lagligen möjligt. Det ska noteras att gällande avtal kommer att vara en utgångspunkt och prövning av åtgärderna föregås av en individuell prövning.

Praktisk hantering av anstånden

Anstånd föreslås beviljas de lokala näringsidkare som bedriver verksamhet i Nacka och som är aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor. Anstånd beviljas efter en individuell prövning och efter att den lokala näringsidkaren meddelat kommunen önskemålet om anstånd. I de fall näringsidkaren önskar anstånd på en faktura från Nacka Energi AB och/eller Nacka vatten och avfall AB ska önskan om anståndet skickas direkt till respektive bolag från näringsidkaren.

Anstånd lämnas på fakturor i normalfallet högst två månader. Anstånd beviljas inte på fakturor som per 26 mars 2020 lämnats till inkasso och/eller Kronofogden. För de anstånd som beviljas på grund av covid-19 gäller befintliga regler om anstånd i övrigt, exempelvis räntekostnader och frånkoppling av vatten.

De kostnader som anståndsprocessen medför bekostas av respektive anståndsgivare, det vill säga Nacka kommun, Nacka Energi AB och Nacka vatten och avfall AB. Om fakturan är oreglerad efter att ett beviljat anstånd har gått ut överlämnas fakturan till inkasso i enlighet med respektive bolags krav- och inkassorutin.

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna åtgärderna innebär ekonomiska konsekvenser för kommunen, Nacka vatten och avfall AB och Nacka Energi AB. Hur stora konsekvenserna blir är svåra att uppskatta. Försenade inbetalningar från kunder leder till försämrade likviditet för kommunen och de helägda bolagen, vilket kan leda till att lån och/eller checkkreditlimit behöver ökas och det medför kostnader i form av räntor med mera. I sammanhanget ska det lyftas att åtgärderna syftar till att begränsa den ekonomiska negativa påverkan på näringslivet i Nacka, att bidra till att jobben finns kvar samt att förhindra att i övrigt konkurrenskraftiga företag inte går i konkurs.

Konsekvenser för barn

Föreslagna åtgärder syftar till att underlätta för näringslivet och det är angeläget för Nackaborna att kommunen har ett levande näringsliv. Många av företagen levererar samhällsnyttiga tjänster som riktar sig till olika målgrupper inom kommunen, däribland barn. Åtgärderna kommer att medföra kostnader för kommunen och det innebär att det kan påverka de ekonomiska förutsättningarna för andra åtgärder.

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Eva Olin
Ekonomi- och finansdirektör
Stadsledningskontoret